

7. 8. 2024

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Uzavření dohody o narovnání prostřednictvím emailové komunikace

Zákonná definice narovnání v ustanovení § 1903 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (dále jen jako „OZ“), umožňuje narovnáním nahradit dosavadní závazek tak, že si strany ujednáním upraví práva a povinnosti mezi nimi dosud sporné nebo pochybné. Požadavek písemné formy narovnání zakotvuje ustanovení § 1906 OZ, dle kterého „ujednání o novaci nebo o narovnání vyžaduje písemnou formu, byl-li i původní závazek zřízen v písemné formě, nebo činí-li se o právu již promlčeném.“

Dle ustanovení § 561 odst. 1 OZ pak platí, že *„k platnosti právního jednání učiněného v písemné formě se vyžaduje podpis jednatelů. Podpis může být nahrazen mechanickými prostředky tam, kde je to obvyklé. Jiný právní předpis stanoví, jak lze při právním jednání učiněném elektronickými prostředky písemnost elektronicky podepsat.“*

Podle ustanovení § 562 odst. 1 OZ je přitom *„písemná forma zachována i při právním jednání učiněném elektronickými nebo jinými technickými prostředky umožňujícími zachycení jeho obsahu a učení jednatelů.“*

V tomto článku se zabýváme otázkou, zda může být platně a účinně uzavřena dohoda o narovnání jednáním, kterým smluvní strana projevuje vůli souhlasu s textem dohody o narovnání emailovou formou bez zaručeného elektronického podpisu, tzn. pouhou prostou emailovou komunikací, v jejímž zápatí je uvedena jednatel osoba.

Dle výše citovaného ustanovení § 561 odst. 1 OZ se k platnosti právního jednání učiněného v písemné formě vyžaduje podpis jednatelů, přičemž jiný právní předpis stanoví, jak lze při právním jednání učiněném elektronickými prostředky písemnost elektronicky podepsat.

Jiným právním předpisem stanovujícím, jak lze při právním jednání učiněném elektronickými prostředky písemnost elektronicky podepsat, je zákon č. [297/2016](#) Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce (dále jen jako „ZoSVD“), který vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014, o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu (dále jen jako „nařízení eIDAS“). ZoSVD uvádí výčet elektronických podpisů a jednoznačně stanovuje, jaké podpisy lze při podepisování různých elektronických dokumentů používat.

Dle ustanovení § 6 odst. 2 ZoSVD se *„uznávaným elektronickým podpisem rozumí zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis nebo kvalifikovaný elektronický podpis.“*

Dle ustanovení § 5 ZoSVD lze *„pouze kvalifikovaný elektronický podpis použít „k podepisování elektronickým podpisem, podepisuje-li elektronický dokument tzv. „veřejnoprávní podepisující“, anebo jiná osoba při výkonu své působnosti.“*

K podepisování elektronickým podpisem lze, podle ustanovení § 6 odst. 1 ZoSVD, *„použít pouze uznávaný elektronický podpis, podepisuje-li se elektronický dokument, kterým se právně jedná vůči*

veřejnoprávnímu podepisujícímu nebo jiné osobě v souvislosti s výkonem jejich působnosti.“

Pokud je podepisován jakýkoli jiný dokument, kterým se právně jedná jiným způsobem než způsobem uvedeným v předchozích případech, *„lze k podepisování elektronickým podpisem použít zaručený elektronický podpis, uznávaný elektronický podpis, popř. jiný typ elektronického podpisu“*, a to dle ustanovení § 7 ZoSVD.

Doplňujeme, že OZ, ZoSVD ani nařízení eIDAS nezná pojem prostý elektronický podpis, který je v běžném styku často používán. Prostým elektronickým podpisem je chápán jakýkoli podpis, který nespadá pod žádnou z výše definovaných kategorií podpisů. Prostým elektronickým podpisem lze proto rozumět podpis, který není uznávaný, zaručený ani kvalifikovaný.

Odborná literatura k výše citovaným ustanovením však není jednotná v tom, zda lze prostý podpis obsažený v těle emailu považovat za elektronický podpis či nikoliv. Dle komentáře k ustanovení § 561 OZ (in: Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol. Občanský zákoník. Komentář. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, V. Beran) uvedení osoby jednajícího v emailu prostým napsáním jména jako elektronický podpis nepostačuje, neboť napsané jméno plní autentizační funkci pouze nepatrně. Dle názorů uvedených v tomto komentáři lze takovýmto způsobem vytvořit podpis bez jakékoliv součinnosti (např. sdělení dohodnutého hesla) s podepsanou osobou, popř. bez využití alespoň výsledků jejího projevu (např. při scanu vlastnoručního podpisu).

Oproti tomu jiná odborná literatura k ustanovení § 561 OZ (in: Lavický, P. a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1-654). Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1790 - 1799; M. Janoušek) prosté napsání jména pod tělo emailu pod elektronický podpis podřazuje, když dle tohoto názoru prostý podpis v těle emailu (například ve formátu „Jan Novák“) lze za elektronický podpis podle nařízení eIDAS považovat.

V ustanovení § 562 odst. 1 OZ zákonodárce dále připouští, aby jednání, které má být učiněno v písemné formě, nebylo činěno v listinné podobě, ale umožňuje, aby bylo učiněno i jiným způsobem, a to konkrétně elektronicky nebo jinými technickými prostředky.

Aktuální judikatura k písemnému právnímu jednání (např. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 17.1.2019, č.j. 27 Co 327/2018-142) k písemné formě právního jednání uvádí, že: *„písemná forma právního jednání učiněného elektronickými prostředky v elektronickém systému není ve smyslu ustanovení § 562 odst. 1 a 2 o. z. zachována, jestliže byly místo dostatečně důvěryhodného elektronického podpisu použity elektronické prostředky takových vlastností, které v době, kdy je právní jednání činěno, neumožňují zachycení obsahu právního jednání a určení osoby, která toto jednání činí (jednající osoby), se značnou úrovní důvěry. Určení obsahu právního jednání a jednající osoby musí být možné s dostatečnou spolehlivostí již na základě použitých elektronických prostředků, nikoli až z následných jiných okolností (faktické chování, nesporné tvrzení apod.).“*

Obdobné závěry zaujímá též Okresní soud Praha - východ v rozsudku ze dne 17.5.2021 č.j. 35 C 130/2021-32, který k možnosti učinění písemného jednání elektronicky či jinými technickými prostředky vyžaduje *„takový způsob zachycení, který garantuje pro futuro přesný obsah jednání jednající osoby (jeho neměnnost), a vyžaduje, aby jednání samo o sobě bylo schopno identifikovat jednající osobu. Je při tom nepochybné, že tyto podmínky musí splňovat již samotné zachycení příslušného jednání a není možné jej dovozovat z jiných okolností věci (např. zaslání identifikační SMS s vygenerovaným kódem, zaslání identifikační platby z účtu jednajícího nebo držení kopií jeho dokladů totožnosti.“* K podpisu dokumentu elektronickým podpisem pak tento soud uvádí, že: *„ne každý elektronický podpis splňuje podmínky § 562 odst. 1 o. z. a nemá tak vlastnosti vlastnoručního podpisu. Nařízení eIDAS ve svém čl. 25 odst. 2 stanoví, že kvalifikovaný elektronický podpis má vlastnosti vlastnoručního podpisu. Nelze proto než uzavřít, že elektronické podpisy, které nejsou*

kvalifikované, nelze považovat za podpisy vlastnoruční. (...) Soud tak uzavírá, že není-li jednání opatřeno kvalifikovaným nebo uznávaným elektronickým podpisem jednající osoby, případně není učiněno způsobem, kterým lze jednoznačně zachytit jeho obsah a totožnost jednající osoby, nelze jednání považovat za jednání činěné v elektronické podobě s účinky smlouvy uzavřené písemně dle § 562 odst. 1 o. z.“

Objevují se tak i názory a soudní rozhodnutí nižších soudů, dle kterých musí být pro dodržení písemné formy právního jednání posuzované jednání vždy opatřeno kvalifikovaným nebo uznávaným elektronickým podpisem jednající osoby, případně učiněno způsobem, kterým lze v okamžiku jeho provádění (nikoliv následně) jednoznačně zachytit jeho obsah a totožnost jednající osoby.

Je zřejmé, že pravidla, při jejichž dodržení budou zachovány účinky písemné právní formy, by měla být respektována i v případě uzavírání dohody o narovnání k původnímu závazku pořízenému v písemné formě.

Při přistoupení na shora uvedené závěry by tak mohlo být dovozeno, že pokud byl text dohody o narovnání odsouhlasen pouze skrze prostý email, nebylo úrovně odsouhlasení (podpisu) prostřednictvím kvalifikovaného elektronického podpisu nebo uznávaného elektronického podpisu dosaženo.

Závěr

Z důvodu právní jistoty bychom přísnější výklad vyžadující pro dodržení písemné právní formy kvalifikovaný nebo uznávaný elektronický podpis jednající osoby, případně jednoznačné zachycení obsahu a totožnosti jednající osoby již v okamžiku projevu vůle, doporučovali následovat i při uzavírání dohody o narovnání k původnímu písemnému závazku.

Uvedeným postupem mohou být v právní praxi eliminována rizika dovození, že pouhým odsouhlasením textu dohody o narovnání prostřednictvím prostého emailu nemohlo k uzavření (podpisu) dohody o narovnání oběma smluvními stranami dojít.

JUDr. František Divíšek,
advokát a partner

Mgr. Barbora Štrofová,
advokát

PPS advokáti s.r.o.

Velké náměstí 135/19
500 03 Hradec Králové

Tel.: +420 495 512 831-2

Fax: +420 495 512 838

e-mail: pps@ppsadvokati.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)